

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Epistola II. Caelestini Papae I. Ad Episcopos Provinciae Viennensis Et
Narbonensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

Seuerus
Sulpitius
an Pelagia-
na heresi
infectus?

Seueri pœ-
nitentia
quæ?

^b *Nescio quibus presbyteris illic licere, &c.]* Inter presbyteros Aquitania Pelagii fuligine denigratos, quos Cælestinus hac epistola infectatur, fuit Seuerus Sulpitius ille discipulus & scriptor vitæ S. Martini, S. Paulino Nolano episcopo amicitia coniunctissimus: verum ex alluione exundantis Pelagianæ hæreseos ereptus, magno tandem Dei beneficio resipuit. De eo enim hæc Gennadius cap. 19. *Seuerus presbyter, cognomento Sulpitius, vir genere & literis nobilis, & paupertatis & humilitatis amore conspicuus. Hic in senectute sua a Pelagianis deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit, ut peccatum, quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret.* Baron. 431. num. 189.

^c *Augustinum sanctæ recordationis virum, &c.]* Postquam S. Prosper, aduersus Collatorem agens, hoc de S. Augustino Cælestini elogium recitasset, hæc ait: *Contra istam clarissimam laudatoris tubam, contra istam sacratissimi testimonii dignitatem audet quisquam maligna interpretationis murmur emittere, & perspicua sincerissimaque sententia, nubem obliqua ambiguitatis obtendere, &c.*

ÆPISTOLA II.

CÆLESTINI PAPÆ I.

AD EPISCOPOS PROVINCIÆ VIENNENSIS
ET NARBONENSIS.

I. De quibusdam sacerdotibus, qui amici pallio, & lumbos praecincti, in ecclesia ministrabant.	V. Quod inuito clero vel populo episcopus ordinari non debeat, neque ex altera ecclesia peti, si in ipsa, cui creandus est, sit idoneus.
II. Quod nulli sit in morte ultima penitentia deneganda.	VI. Quod ab illicitis sit ordinationibus abstinendum, & si quæ facta sunt, remouenda.
III. Quod per gradus ecclesiasticos promouendi sint episcopi, non ex laicis assumendi, neque criminosi.	VII. Danieli episcopatus, ad quem clanculum obrepserat, abrogatus.
IV. Ut metropolitanus in aliena provincia nihil præsumat. & ut in creandis episcopis extranei emeritis in sua ecclesia clericis non præponantur.	VIII. Episcopi Massiliensis, qui de alterius episcopi cade gratulatus dicebatur, causa episcopis delegata.

Cælestinus vniuersis episcopis per Viennensem & Narbonensem prouincias constitutis, in Domino salutem.

CVPEREMVS quidem de vestrarum ecclesiarum ita ordinatione gaudere, vt cōgratulareremur potius de profectu, quam aliquid admissum contra disciplinam ecclesiasticam doleremus. Ad nostram enim lætitiā & benefacta perueniunt, & mœroris aculeis nos quæ fuerint male facta

facta compungunt. Nec silere possumus, cum ad hoc ut ab illicitis reuocemus aliquos, officii nostri prouocemur instinctu, in speculis a Deo constituti, ut vigilantia nostræ diligentiam comprobantes, & quæ coercenda sunt refecemus, & quæ obseruanda sunt sanciamus. Et quamuis circa longinqua spiritualis cura non deficit; sed se per omnia, qua nomen Dei prædicatur, extendit: nec notitiam nostram subterfugiunt, quæ in euerfionem regularum nouellæ præsumptionis auctoritate tentantur.

I.

Didicimus enim, quosdam Domini sacerdotes superstioso potius cultui inseruire, quam mentis vel fidei puritati. Sed non mirum, si contra ecclesiasticum morem faciunt qui in ecclesia non creuerunt, sed alio venientes itinere, secum hæc in ecclesiam, quæ in alia conuersatione habuerant, intulerunt. Amicti pallio, & lumbos præcincti, credunt se scripturæ fidem, non per spiritum, sed per literam completuros. Nam si ad hoc ista præcepta sunt, ut taliter seruentur; cur non fiunt pariter quæ sequuntur, ut lucernæ ardentes in manibus una cum baculo teneantur? Habent suum ista mysterium, & intelligentibus ita clara sunt, ut ea magis qua decet significatione seruentur. Nam in lumborum præcinctione castitas, in baculo regimen pastorale, in lucernis ardentibus boni fulgor operis, de quo dicitur: *Opera uestra luceant*, indicantur. Habeant tamen istum forsitan cultum, morem potius quam rationem sequentes, qui remotioribus habitant locis, & procul a ceteris degunt. Vnde hic habitus in ecclesiis Gallicanis, ut tot annorum, tantorumque pontificum, in alterum habitum consuetudo vertatur? Discernendi a plebe vel ceteris sumus doctrina, non veste; conuersatione, non habitu; mentis puritate, non cultu. Nam si studere incipiamus nouitati, traditum nobis a patribus ordinem calcabimus, ut locum superuacuis superstitionibus faciamus. Rudes ergo fidelium mentes ad talia non debemus inducere. Docendi enim potius sunt, quam illudendi. Nec imponendum est eorum oculis, sed mentibus infundenda præcepta sunt. Erant quidem multa, quæ pro disciplina ecclesiastica, vel ipsius rei dicere ratione possemus: sed ab his ad alia deuocamur.

Concl. Tom. 4.

PPP

II.

26. quest. 6.
Agnouimus pœnitentiam.

Agnouimus enim pœnitentiam morientibus denegari, nec illorum desiderijs annui, qui obitus sui tempore hoc animæ suæ cupiunt remedio subueniri. Horremus, fateor, tantæ impietatis aliquem reperiri, vt de Dei pietate desperet: quasi non possit ad se quouis tempore concurrenti succurrere, & periclitantem sub onere peccatorum hominem pondere, quo se expediri desiderat, liberare. Quid hoc rogo aliud est, quam morienti mortem addere, eiusque animam sua crudelitate, ne absoluta esse possit, occidere? cum Deus ad subueniendum paratissimus, inuitans ad pœnitentiam sic promittat: *Pec- cator, inquit, quacumque die conuersus fuerit, peccata eius non imputabuntur ei.* Et iterum: *Nolo mortem peccatoris, sed tantum conuertatur, & uiuat.* Salutem ergo homini adimit, quisquis mortis tempore speratam pœnitentiam denegarit. Et desperat de clementia Dei, qui eum ad subueniendum morienti sufficere, vel in momento posse non credit. Perdiderit latro præmium in cruce ad Christi dexteram pendens, si illum vnus horæ pœnitentia non iuisset. Cum esset in pœna pœnituit, & per vnus sermonis professionem habitaculum paradisi Deo promittente promeruit. Vera ergo ad Deum conuersio in vltimis positorem mente potius est æstimanda, quam tempore, propheta hoc taliter asserente: *Cum conuersus ingemueris, tunc saluus eris.* Cum ergo sit Dominus cordis inspector, quouis tempore non est deneganda pœnitentia postulanti, cum ille se obliget iudici, cui occulta omnia nouerit reuelari.

Ezech. 18.
& 33.

Isa. 30.
apud septuaginta.

III.

Dist. 59.
Ordinatos vero quosdam.

Ordinatos vero quosdam, fratres carissimi, episcopos, qui nullis ecclesiasticis ordinibus ad tantæ dignitatis fastigium fuerint instituti, contra patrum decreta, huius vsurpatione, qui se hoc recognoscit fecisse, didicimus; cum ad episcopatum his gradibus, quibus frequentissime cautum est, debeat perueniri, vt minoribus initiati officiis ad maiora firmentur. Debet enim ante esse discipulus quisquis doctor esse desiderat, vt possit docere quod didicit. Omnis vitæ institutio hac ad id quo tendit se ratione confirmat. Qui minime literis operam dederit, præceptor esse non potest literarum. Qui non per singula stipendia

creuerit, ad emeritum stipendii ordinem non potest peruenire. Solum sacerdotium inter ista, rogo, vilius est, quod facilius tribuitur, cum difficilius impleatur? Sed iam non satis est laicos ordinare, quos nullus fieri ordo permittit: sed etiam ii, quorum crimina longe lateque per omnes pene sunt nota prouincias, ordinantur. Daniel enim, nuper missa relatione ex orientalibus ad nos partibus, ab omni quod tenuerat virginum monasterio nefariis est obiectionibus accusatus. Multa a multis obiecta flagitia: in quam lateret terrarum parte quaesitus est, vt si suæ innocentiae confideret, contra se iudicium postulatum minime declinaret. Missa ad Arelatensem episcopum per Fortunatum subdiaconum nostrum, vt ad iudicium episcopale destinaretur, epistola. Tantis grauatus testimoniis, tanta facinorum accusatione pulsatus, sacrarum vt dicitur virginum pollutus incesto, episcopus asseritur ordinatus. In nostris libelli scriniis continentur, quorum ad vos quoque exemplaria direximus. In pontificii dignitatem hoc tempore, quo ad causam dicendam missis a nobis literis vocabatur, obrepit. Sacro nomini absit iniuria. Facilius est, vt hanc dignitatem tali dando ipse amiserit ordinator, quam eam obtineat ordinatus. Cui conuictus sociabitur, qui eum sibi credidit largiendo pontificium sociandum. Qualis enim ipse sit, quisquis tales ordinarit ostendit. His ergo in medium nunc deductis, cum plerique vestrum sint, qui apostolicæ sedis statuta cognouerint, nobiscum tempore aliquanto versati, ad disciplinæ normam nostris conuenta adhortationibus omnia fraternitas vestra reuocare festinet.

Dist. 81.
Tantis Daniel grauatus.

IV.

Primum, vt iuxta Canonum decreta, vnaquæque prouincia suo metropolitano contenta sit, vt decessoris nostri data ad Narbonensem episcopum continent constituta, nec vsurpationis locus alicui sacerdoti in alterius concedatur iniuriam. Sit concessis sibi contentus vnusquisque limitibus: alter in alterius prouincia nihil præsumat: nec emeritis in suis ecclesiis clericis peregrini & extranei, & qui ante ignorati sint, ad exclusionem eorum, qui bene de suorum ciuium merentur testimonio præponantur: ne nouum quoddam, de quo

Bonifacii ad Hilarium.

Dist. 61.
Nec emeritis.

Concil. Tom. 4.

Ppp ij

episcopi fiant, institutum videatur esse collegium.

V.

Dist. 61.
Nullus in-
iuris detur.
Dist. 65
Cleri, ple-
bis, & or-
dinis.

Nullus inuitis detur episcopus: cleri, plebis, & ordi-
nis consensus ac desiderium requiratur. Tunc alter de
altera eligatur ecclesia, si de ciuitatis ipsius clericis, cui est
episcopus ordinandus, nullus dignus, quod euenire non
credimus, poterit reperiri. Primum enim illi reprobandi
sunt, vt aliqui de alienis ecclesiis merito præferantur.
Habeat vnusquisque clericorum suæ fructum militiæ in
ecclesia, in qua suam per omnia officia transigit ætatem.
In aliena stipendia minime alter obrepat: nec alii debi-
tam sibi alter audeat vindicare mercedem. Sit facultas
clericis renitendi, si se viderint prægrauari: & quos sibi
ingeri ex transuerso agnouerint, non timeant refutare.
Qui etsi non debitum præmium, vel liberum de eo, qui
eos rectorus est, debent habere iudicium.

VI.

Leuit. 21.
1. Tim. 3.

Abstineatur etiam ab illicitis ordinationibus. Nullus
ex laicis, nullus digamus, nullus qui sit viduæ maritus,
aut fuerit, ordinetur: sed irreprehensibilis, & qualem e-
legit Apostolus fiat. Per Moysen Dominus præcepit:
Virginem accipiat sacerdos uxorem. Subsequitur & supplet
Apostolus, eodem locutus spiritu, vnus vxoris virum de-
bere episcopum consecrari. Ad hanc ergo eligantur for-
mulam sacerdotes: & si quæ factæ sunt ordinationes il-
licitæ remoueantur, quoniam stare non possunt: nec dis-
cussionem nostram subterfugere poterunt, quamuis la-
tere se æstiment, qui taliter peruenerunt. Vt nulla religio-
nis reuerentia obscuritate fuscetur, non sit vana gloriatio
palliat: episcopalem morem qui episcopi sunt sequan-
tur.

VII.

Daniel, vt diximus, qui accusationem pontificali ho-
nore subterfugere posse se credidit, & ad fastigium tan-
tum accusatores suos latendo peruenit, a sanctitatis ve-
stræ cœtu interim se nouerit segregatum: qui se nostro
iudiciò debet obicere, si conscientia suæ nouit confi-
dentiam se habere.

VIII.

Massiliensis vero ecclesiæ sacerdotem, qui dicitur,

quod dictu nefas est, in necem fratris sui taliter gratulatus, ut huic qui eius sanguine cruentatus aduenerat, portionem cum eo habiturus occurreret, vestro eum audiendum collegio delegamus. Data VIII. Kalendas Augustas, Flauis Felice & Tauro v. c. consulibus.

NOTA.

^a *Epistola.*] Narbonensis & Viennensis ecclesiarum in Gallia status turbatus erat. Emerferant enim nouatores quidam, qui in vestitu clericorum nouum usum inducebant, nempe ut incederent palliati, renibusque præcincti, eo quod Dominus in euangelio suos admonuisset, dicens: *Sint lumbi vestri præcincti, & lucerna, &c.* Hos Cælestinus hac epistola reprehendit, vetuitque ne nouus atque diuersus ab eo, qui hætenus vsui fuisset, habitus clericorum induceretur, sed illum, quem a maioribus accepissent, retinerent, nec a peregrinis clericis peregrinum usum vestium acciperent; quod moribus quam vestimentis sacerdotalem decorem præ se ferre magis præstaret. Eisdem etiam redarguit, quod petentibus in fine vitæ poenitentiam negarent: nec non quod ad sedem episcopalem laicos & criminosos prouexissent, & quemdam Danielem contra ius ad episcopatum promouissent. Baronius anno 428. num. 17.

Narbonensis & Viennensis ecclesiarum status vnde turbatus fuerit?

EPISTOLA III.

CÆLESTINI PAPÆ I.

AD EPISCOPOS APVLIÆ ET CALABRIÆ.

- I. *Quod nulli sacerdotum liceat episcopos ordinare. Canones ignorare.* III. *Quod docendus sit populus, non sequendus.*
 II. *Quod non oporteat, clericis ecclesiarum contemptis, de laicis*

Cælestinus vniuersis episcopis per Apuliam & Calabriam constitutis.

I.

NULLI sacerdotum suos liceat Canones ignorare, nec quidquam facere, quod patrum possit regulis obuiare. Quæ enim a nobis res digna seruabitur, si decretalium norma constitutorum, pro aliquorum libitu, licentia populis permissa, frangatur?

Dist. 38. Nulli sacerdotum liceat. Canones clericis cognoscendi.

II.

Audiuimus quasdam propriis destitutas rectoribus ciuitates episcopos sibi velle petere de laicis, tantumque

De laicis non sunt episcopi.